

Arbetslivskommissionen för trädgårdsbranschen, lägesbild 2018–2019

Arbetslivskommissionen för trädgårdsbranschen har utarbetat en lägesbild över kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnande inom sitt område. Till arbetslivskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet inom den egna branschen (Statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017). För detta uppdrag har arbetslivskommissionerna haft tillgång till uppgifter om uppföljning, bedömning och respons, bland annat utbildningsförvaltningens statistik- och styrningstjänster och i den nationella informationsresursen KOSKI.

Uppgifterna om utförda studieprestationer 2018 gjordes tillgängliga för kommissionerna våren 2019. Eventuella korrigeringar som läroanstalterna har gjort i KOSKI-informationen efter denna tidpunkt visas inte i denna lägesbild. Detta gäller även statistiken över mängden utförda studieprestationer 2019 som tagits fram ur informationsresursen KOSKI i början av 2020. De granskade prestationsmängderna publiceras senare i utbildningsförvaltningens statistiktjänst Vipunen.fi.

De uppgifter som har utnyttjats i lägesbilden har plockats direkt från informationsresursen KOSKI i den form som läroanstalterna har uppgett dem. Statistiken kan innehålla bristfälliga eller felaktiga uppgifter. Till exempel på grund av tekniska orsaker har alla uppgifter som antecknats i läroanstalternas egna studiehänteringssystem inte överförts korrekt till KOSKI. Dessa uppgifter statistikförs under punkterna "inga uppgifter"/"har inte meddelats".

Även kommissionernas besöksrapporter, begäran om rättelse och utlåtanden har använts som källmaterial.

Antal avlagda examina och examensdelar

Examens- och examensdelsprestationer	2018		2019	
	hela examen	examensdelar	hela examen	examensdelar
Grundexamen inom trädgårdsbranschen	550	4 430	532	4 558
Kompetensområdet för trädgårdsproduktion	149		153	
Kompetensområdet för grönsektorn	223		186	
Kompetensområdet för blomster- och trädgårdshandel	170		192	
Tomma	8		1	
Yrkesexamen inom trädgårdsbranschen	0	2	13	126
Kompetensområdet för floristik			2	
Kompetensområdet för produktion av trädgårdsväxter				
Kompetensområdet för anläggning av grönområden			3	
Kompetensområdet för gröninredning				
Kompetensområdet för trädvård				
Kompetensområdet för skötsel av grönområden			7	
Kompetensområdet för skötare av golfbana				
Tomma			1	
Specialyrkesexamen inom trädgårdsbranschen	0	0	4	22
Yrkesexamen för arborist	22	133	20	110
Specialyrkesexamen för floristmästare	14	21	6	8
Yrkesexamen för florist	72	330	51	173

Specialyrkesexamen för golfbanemästare	4	23	11	49
Yrkesexamen för skötare av golfbana	15	66	11	36
Yrkesexamen för grönsektorn	24	138	1	4
Kompetensområdet för anläggning av grönområden	13		1	
Kompetensområdet för skötsel av grönområden	11			
Tomma				
Specialyrkesexamen för grönsektorn	4	20	9	37
Yrkesexamen i gröninredning	0	3	0	2
Yrkesexamen för odlingsträdgårdsmästare	9	13	7	12
Totalt	714	5 179	665	5 137

Målet med studierna per examensdel (antal)	2018		2019	
	hela examen som mål	examensdel/delar som mål	hela examen som mål	examensdel/delar som mål
Grundexamen inom trädgårdsbranschen	4 165	265	4 248	310
Yrkesexamen inom trädgårdsbranschen	2		137	4
Specialyrkesexamen inom trädgårdsbranschen	0	0	22	0
Yrkesexamen för arborist	132	1	110	0
Specialyrkesexamen för floristmästare	21	0	8	0
Yrkesexamen för florist	324	6	173	0
Specialyrkesexamen för golfbanemästare	23	0	49	0
Yrkesexamen för skötare av golfbana	55	0	36	0
Yrkesexamen för grönsektorn	138		4	0
Specialyrkesexamen för grönsektorn	19	1	36	1
Yrkesexamen i gröninredning	3	0	2	0
Yrkesexamen för odlingsträdgårdsmästare	13	0	12	0
Totalt	4 895	273	4 837	315

* Uppgifterna är hämtade 25.2.2019 (för 2018) och 15.1.2020 (för 2019) och uppgifterna har inte uppdaterats efter detta. Prestationerna för examensdelarna omfattar inte examensdelar som uppgetts vara lokala.

Diskussion

Antalet prestationer för examina och examensdelar, utveckling

Antalet examina och examensdelar har varit ganska oförändrat under 2018–2019, inga stora förändringar har skett när man ser på gällande examina/examina i en övergångsperiod.

Yrkesexamen inom trädgårdsbranschen har trätt i kraft först den 1 januari 2019. I detta skede är det svårt att kommentera antalet avlagda kompetensområden.

Anordnande av examina

Examen	Anordnartillstånd	Aktiva anordnare	Övrigt
Yrkesexamen inom trädgårdsbranschen	20	10	i kraft 1.1.2019
Specialyrkesexamen inom trädgårdsbranschen	7	3	i kraft 1.1.2019
Grundexamen inom trädgårdsbranschen	40	28	
INNEHÅLLER INTE EXAMINA SOM ÄR I EN ÖVERGÅNGSTID			

* aktiviteten bestäms utifrån om utbildningsanordnaren/läroanstalten registrerat examens- eller examensdelsprestationer i den KOSKI-data från 2018 eller 2019 som tillställts kommissionen. Uppgifterna är hämtade 25.2.2019 (för 2018) och 15.1.2020 (för 2019) och uppgifterna har inte uppdaterats efter detta.

Diskussion

Ändringar i antalet anordnartillstånd och anordnande av examina

Det har inte skett förändringar i antalet anordnartillstånd. Aktiviteten påverkas i hög grad av att yrkes- och specialyrkesexamen inom trädgårdsbranschen har trätt i kraft först den 1 januari 2019.

Fördelningen av examens-/examensdelsprestationer mellan utbildningsanordnarna

I grundexamen avläggs betydligt fler examina och examensdelar hos två utbildningsanordnare än hos de andra, för de övriga anordnarnas del fördelas prestationerna jämnare.

Yrkes- och specialyrkesexamen har ännu så få prestationer att man inte kan dra några slutsatser.

Geografisk och språklig täckning vid anordnande av examina

Grundexamen: anordnartillstånden är heltäckande, två svenskspråkiga utbildningsanordnare. Inga prestationer i allra nordligaste Finland. 4,3 procent av examina har avlagts på svenska.

Yrkesexamen: hälften av utbildningsanordnarna är aktiva. Examensgrunderna trädde i kraft först den 1 januari 2019. Det finns två svenskspråkiga utbildningsanordnare med anordnartillstånd för examen, men ännu inga prestationer. Det finns inga anordnartillstånd i norra Finland.

Specialyrkesexamen: ungefär hälften av utbildningsanordnarna är aktiva. Examensgrunderna trädde i kraft först den 1 januari 2019. Det finns inga anordnartillstånd i norra Finland. Det finns inga svenskspråkiga utbildningsanordnare som har anordnartillstånd.

Kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnande

Vid fördelningen av platser där yrkesprov genomförs har punkten "inga uppgifter" inte beaktats. Dess andel av examina är stor.

Grundexamen inom trädgårdsbranschen

Miljöer där yrkesprov genomförts: arbetsplats och läroanstalt 7,35 %, läroanstalt 20,29 %, arbetsplats 31,92 %
Bedömningen har genomförts av: arbetslivet + lärare/utbildningsanordnare 2 226, endast lärare/bedömare från utbildningsanordnaren 551, endast arbetslivet 8. Inga uppgifter 1 810.

Yrkesexamen inom trädgårdsbranschen, examensdelar

Miljöer där yrkesprov genomförts: yrkesprov vid läroanstalten 12,06 %, arbetsplatser 37,59 %
Bedömningen har genomförts av: inga uppgifter 66, endast lärare/en lärare 14, arbetsgivare/företrädare för arbetslivet och lärare 62.

Specialyrkesexamen inom trädgårdsbranschen, examensdelar

Miljöer där yrkesprov genomförts: arbetsplatserna 18,18 %.

Bedömningen har genomförts av: inga uppgifter 18, lärare 1, arbetsgivare/företrädare för arbetslivet och lärare 3.

Yrkesexamen för arborist

Miljöer där yrkesprov genomförts: arbetsplats 78,18 %, läroanstalt 15,45 %,

Bedömningen har genomförts av: inga uppgifter 1, endast lärare/en lärare 6, arbetsgivare/företrädare för arbetslivet och lärare 103.

Yrkesexamen för florist

Miljöer där yrkesprov genomförts: arbetsplats 54,91 %, arbetsplats och läroanstalt 12,72 %, läroanstalt 1,73 %.

Bedömningen har genomförts av: inga uppgifter 47, endast lärare/en lärare 8, arbetslivet + lärare 117.

Specialyrkesexamen för floristmästare

Miljöer där yrkesprov genomförts: inga uppgifter 100 %.

Bedömningen har genomförts av: inga uppgifter 8.

Yrkesexamen för skötare av golfbana

Miljöer där yrkesprov genomförts: arbetsplats 94 %, läroanstalt 3,22 %.

Bedömningen har genomförts av: inga uppgifter 1, arbetsgivare/företrädare för arbetslivet och lärare 35.

Specialyrkesexamen för golfbanemästare

Miljöer där yrkesprov genomförts: arbetsplats 97,96 %, läroanstalt 2,04 %.

Bedömningen har genomförts av: arbetsgivare/företrädare för arbetsgivare och lärare 49.

Yrkesexamen för grönsektorn

Miljöer där yrkesprov genomförts: arbetsplats 50 %, läroanstalt 25 %.

Bedömningen har genomförts av: inga uppgifter 1, lärare 2, arbetsgivare/företrädare för arbetslivet och lärare 1.

Specialyrkesexamen för grönsektorn

Miljöer där yrkesprov genomförts: arbetsplats 86,49 %, läroanstalt 2,7 %.

Bedömningen har genomförts av: inga uppgifter 4, två lärare 1, arbetsgivare/företrädare för arbetslivet och lärare 32.

Yrkesexamen för odlingsträdgårdsmästare

Miljöer där yrkesprov genomförts: arbetsplats 91,67 %, läroanstalt 8,33 %.

Bedömningen har genomförts av: lärare 12.

Yrkesexamen i gröninredning

Miljöer där yrkesprov genomförts: arbetsplats 50 %.

Bedömningen har genomförts av: inga uppgifter 1, arbetsgivare/företrädare för arbetslivet 1.

Examen	startenkät/PUK	slutenkät/yrkesprov
Grundexamen inom trädgårdsbranschen	4.1	4.4
Yrkesexamen inom trädgårdsbranschen	4.1	4.6.
Specialyrkesexamen inom trädgårdsbranschen	4.4	
Yrkesexamen för arborist	4.1	4.5
Yrkesexamen för florist	4.2	4.7
Yrkesexamen för skötare av golfbana	3.9	4.8
Yrkesexamen för grönsektorn		4.9
Specialyrkesexamen för grönsektorn	4.2	

** granskningsperioden för studeranderespons är 7/2018–9/2019. Bedömningsskala 1–5, där (5) helt av samma åsikt, (4) nästan helt av samma åsikt, (3) delvis av samma och delvis av annan åsikt, (2) nästan helt av annan åsikt, (1) helt av annan åsikt.*

Diskussion

Genomförande av tvåpartsbedömning av kunnande

Under besöken har det framgått att man i viss mån använder lärare-lärare-bedömare för att bedöma examensdelar i yrkesexamen.

Motiveringar för ordnande av yrkesprov vid läroanstalter

I grundexamen är det ofta fråga om en sådan examensdel som inte kan påvisas på ett och samma ställe, men nog i läroanstaltens lokaler/omgivning/skolutrymmen (utrustning, kassaarbete osv.). Också för examensdelen Att verka som företagare inom trädgårdsbranschen är det motiverat på grund av kraven på yrkesskicklighet att genomföra yrkesprovet i läroanstaltsmiljö.

Rättelser av bedömning

Arbetslivskommissionen har bara fått en begäran om rättelse av bedömning och kan inte göra generaliseringar utifrån denna.

Planer för bedömning av kunnande

Utbildningsanordnarna befinner sig i olika skeden: en del har en färdig genomförandeplan medan en del ännu inte har färdigställt genomförandeplanen eller saknar en examensspecifik del. Arbetslivskommissionen har fått två begäran om utlåtande om planer för bedömning av kunnande. De har varit bristfälliga/felaktiga och arbetslivskommissionen har inte kunnat förorda anordnartillstånd på basis av dem.

Genomförandet av den personliga tillämpningen i praktiken

Den personliga tillämpningen är i olika skeden hos utbildningsanordnarna; en del har kommit mycket långt och en del är först i det inledande skedet. De studerande som intervjuats har inte känt till vad personlig tillämpning innebär. Personlig tillämpning sker i hög grad utgående från läraren.

Medeltalen för PUK i startenkäten och Yrkesprov i slutenkäten är bättre än genomsnittet.

God praxis

Anordnande av evenemang och liknande i genuina situationer. Spel för personlig tillämpning: man går med hjälp av spelet stegvis igenom den studerandes studieväg via lärande och yrkesprov. Introduktion för arbetsplatshandledarna genom olika kanaler (introduktionsevenemang vid läroanstalterna, introduktioner på arbetsplatserna, per e-post, telefon).

Utvecklingsområden i utbildningsanordnarnas verksamhet

Bedömare: i viss mån används lärare-lärare. Brister i handledning på arbetsplatsen: tentamina i växtkunskap hör till förberedande utbildning, begreppet kontinuerligt påvisande av kunnande finns inte, avläggande av examen är kunskapsbaserat, inte tidsbaserat. Den studerande ska ha information om vad som är inläring i arbetet och vad som är yrkesprov.

Utrymmen i läroanstalterna som motsvarar arbetslivet och yrkesproven och bedömning som genomförs i starkt samarbete med arbetslivsbedömare kan vara en bra lösning för att avlägga yrkesprovets delar.

Hur väl fungerar examensgrunderna

Diskussion

Examensgrundernas arbetslivsmotsvarighet

Av besöksrapporterna framgår att läroanstalterna har fungerande och mångsidig växelverkan med arbetslivet. Vad gäller grundexamen inom trädgårdsbranschen har man från arbetslivet kommenterat att det är en fungerande lösning att genomföra yrkesproven i arbetslivet. I regel genomförs yrkesproven i arbetslivet och de kan kompletteras vid läroanstalterna eller på något annat sätt; videor, intervjuer, bloggar och så vidare. På läroanstalterna finns inlärningsmiljöer som motsvarar arbetslivet: växthus, frilandsodlingar, grönområden, blomsterbutiker, golfbanor, dekorationsbeställningar från kunder med mera, där man kan öva grundläggande färdigheter innan man övergår till arbetslivsperioder eller kompletterar yrkesprov. Examensdelen Att arbeta inom trädgårdsbranschen i grundexamen inom trädgårdsbranschen har upplevts som utmanande, eftersom den är indelad i flera delar (traktor, småmaskiner, förökning och skötsel och betjäning av kunder inom trädgårdsbranschen). Därför har man antingen helt eller delvis genomfört detta yrkesprov i läroanstaltens omgivning.

Examensdelen Att verka som företagare inom trädgårdsbranschen, som är gemensam för alla som avlägger grundexamen inom trädgårdsbranschen, upplevs alltför utmanande och försätter de studerande i en orättvis ställning sinsemellan. Man har önskat att denna examensdel blir valbar i de nya grunderna. Dessutom har det framförts önskemål om att någon typ av "gårdsplanering" som valbar examensdel ska kvarstå i den nya grundexamen, eftersom trädgårdsmästaren inom grönssektorn måste kunna tolka planerna på byggplatserna.

Genomförande av valfrihet vid avläggande av examina

Valfriheten vid avläggande av examina lyfts inte i större utsträckning fram i besöksrapporterna. Av detta kan man dra slutsatsen att det har funnits tillräckligt med valfrihet. De studerande har kunnat bygga upp en examen som fungerar för dem själva utifrån deras behov. Det finns många valmöjligheter i grundexamen inom trädgårdsbranschen. Den studerande kan inrikta de valbara examensdelarna antingen helt och hållet enligt kompetensområde eller bygga upp en blandning, alltså söka en bred bas som innebär flera alternativ med tanke på sysselsättningen: avlägga kompetensområdet för blomster- och trädgårdshandel, men ta valbara studier från grönssektorn eller tvärtom.

Behov av ytterligare anvisningar i fråga om kraven på yrkesskicklighet i examensdelarna eller sätten att påvisa yrkesskickligheten

Av besöksrapporterna framgår att utbildningsanordnarna ska påminnas om följande: växttentamina/tentamina hör till den förberedande utbildningen för examina, de är inte påvisande av kunnande. Användningen av lärare-lärare som bedömare för examensdelar i yrkesexamen är inte förenligt med lagen. Den ena av bedömarna ska företräda arbetslivet. Yrkesprovet och materialet ska finnas på examensspråket och en tolk kan inte användas i yrkesprovet och bedömningen. Läroanstalten har fått respons från arbetslivet om variationen i studerandematerialet. Här hänvisas sannolikt till att arbetslivet har upplevt handledningen som betungande.

Erfarenheter av hur de nya examensgrunderna fungerar

Yrkes- och specialyrkesexamen trädde i kraft den 1 januari 2019. Det var ingen stor reform, eftersom gamla examina integrerades med varandra. Under besöken har ingen respons om reformen diskuterats.